

Liberec

Plán akcí

Speciál Zahrada 3/2023

KONTAKTY:

Telefon: 488 577 661

Email: liberec@tyflocentrum-lb.cz

Adresa: Na Výšinách 451/9, Liberec 5

Web: <http://tyflocentrum-lb.cz/>

CO NABÍZÍME:

- **Průvodcovskou a předčitatelskou službu**

domluvení služby:

Květa Heligarová – Nováková (736 130 590, pps@tyflocentrum-lb.cz),

- **Zajištění sociálně aktivizačních služeb**

přihlášení na akce:

Květa Heligarová – Nováková (736 130 590, aktivity@tyflocentrum-lb.cz),

- **Výuku a poradenství ohledně elektronických kompenzačních pomůcek**

domluvení služby:

Ing. Jana Smolná (731 913 585, jana.smolna@tyflocentrum-lb.cz),

Lukáš Feifer (lukas.feifer@tyflocentrum-lb.cz),

- **Základní sociální poradenství**

zajištění služby:

Mgr. Jana Jakubcová (797 695 503, jana.jakubcova@tyflocentrum-lb.cz),

Mgr. Jana Benešová, Ph.D. (jana.benesova@tyflocentrum-lb.cz),

- K zapůjčení tandemová kola, zvukové knihy, možnost digitalizace textů a další.

Úvodník

Vážené čtenářky a vážení čtenáři OKA,

po lednové návštěvě Botanické zahrady Liberec a poté, co jsme dostali tip na uspořádání **besedy s paní Vlastou Kobulskou na téma „Přírodní zahrada“**, bylo o názvu březnového speciálu jasno.

Ale není to jen zmíněná beseda, na kterou se tento měsíc můžete těšit. Zavítáme na **exkurzi do Jablonce nad Nisou do muzea a provozovny firmy G&B beads**, která je jedním z největších výrobců skleněných perlí v České republice. A hned zkraje března vyrazíme na výlet na **komentovanou prohlídku Synagogy Turnov**.

V týmu TC od března vítáme **paní Marcelu Svobodovou**, kterou budou pamětníci mezi Vámi znát z doby před 13 lety, kdy již v TC pracovala. Nyní se vrací jako posila pro průvodcovskou a předčitatelskou službu a sociálně aktivizační službu. Budete si s ní moci popovídat například na **březnovém klubovém setkání**.

Dne 6. 3. 2023 od 10:00 do 13:00 budeme TyfloCentrum prezentovat veřejnosti v Krajské vědecké knihovně Liberec v rámci **Týdnů pro neziskový sektor**. Na akci se představíme spolu se SONS Liberec, Tyfloservisem Liberec a SPC, abychom dokázali přiblížit služby pro lidi se zrakovým hendikepem v celé šíři. Můžete nás přijít podpořit. A kdo dá přednost dobrotám, může dorazit na pobočku TC na **Skořicové dopoledne** 😊.

Gastronomie celkově nepřijde zkrátka, neboť opět chystáme **Zážitkové vaření**, kde si tentokrát pochutnáme na krkonošském kyselu a houbovém kubovi.

Vedle zavedené keramiky Vás z tvořivých aktivit tentokrát čeká tematická výroba **květinové dekorace s názvem Flower Box**. Budeme také malovat na sklo.

Ze sportovních aktivit upozorňujeme na novinku – na základě rostoucí poptávky od Vás nově zavádíme **návštěvu Plaveckého bazénu v Liberci**. Přidat se k nám můžete poprvé ve čtvrtek 30. 3. 2023. Sportovní fanoušky dále již nyní s výhledem na následující měsíc upozorňujeme na letošní termín konání **Krajského přeboru v bowlingu**. Uskuteční se ve **čtvrtek 6. 4. 2023 od 10:30 do 13:30** na dráze v Sedmihorkách.

Ani v tomto čísle nepřijdete o ukázky **poezie pana Miroslava Michálka**. A cyklus **Z OKA do OKA** finišuje šestým článkem. Autorka článků si povídala s **paní Lindou Albrechtovou**, pracovnící Tyfloservisu Plzeň a známou bloggerkou k tématu zrakového postižení.

Ať je Vám náš speciál průvodcem po celý březen.

Vaše TyfloCentrum Liberec

Obsah čísla

Úvodník.....	1
Obsah čísla.....	2
Program TC na březen 2023	3
Původ zahrady	9
Co je přírodní zahrada	10
Soutěž č. 1: Jak dobře znáte Botanickou zahradu Liberec	11
Soutěž č. 2: Tři věci o paní Lindě Albrechtové	12
Výsledky soutěže z minulého čísla.....	12
Recept č. 1: Zadělávané dršťky na italský způsob	13

Recept č. 2: Škvarkový koláč s povidly.....	14
Oslavenci v březnu	15
Ohlédnutí: Co přinesl leden a únor.....	15
Zaostřeno: Poezie pana Miroslava Michálka.....	16
Koutkem OKA: Dotované telefony BlindShell a iPhone	17
Padlo nám do OKA: Cestovatelský festival	17
Nakoukněte: Pozvánka na Krajský přebor v bowlingu 2023.....	18

Program TC na březen 2023

Pro přihlašování na akce a aktivity TyfloCentra využívejte kontakt na koordinátorku: 736 130 590. Jste-li pravidelným účastníkem aktivity, dejte vědět v případě, že se účastnit nemůžete.

Pro objednávání na konzultace k elektronickým kompenzačním pomůckám využívejte kontakt na Ing. Janu Smolnou v určeném čase: každé úterý od 12:00 do 13:00. Děkujeme.

1. 3.   středa   10:00   Bowling

Sraz v 9:50 v restauraci Královská zahrada v Centru Babylon. O přihlášky či odhlášky prosíme do 27. 2. 2023.

2. 3.   čtvrtek   9:30   Malování na sklo I.

Tentokrát vyrábíme skleněnou vázu, kterou si sami vlastnoručně opatříte originálním designem. Příspěvek na materiál je 30,- Kč. O přihlášení prosíme do 27. 2. 2023.

2. 3.   čtvrtek   11:00   Trénink paměti - telefonicky

V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do pondělí 27. 2. 2023.

2. 3.   čtvrtek   14:00   Jóga

Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC, ale též s možností online přenosu** přes odkaz na Google Meet.

6. 3. pondělí 10:00 Skořicové dopoledne

Dobrych chuti a vuni není nikdy dost, a tak si březen zpřijemníme mimo jiné skořicí. Čeká Vás výroba skořicového moučnicku, kvíz zasvěcený právě skořici a samozřejmě tematická odměna. Gurmáni a příznivci vůní, nepropáste příležitost. O přihlášení prosíme do 2. 3. 2023.

Dne 6. 3. 2023 v čase od 10:00 do 13:00 probíhá rovněž prezentace TyfloCentra Liberec v rámci akce určené pro širokou veřejnost – Týdnů pro neziskový sektor 2023. Můžete nás přijít podpořit do Velkého sálu v Krajské vědecké knihovně Liberec. Svě služby představí na akci také SONS a Tyfloservis Liberec.

6. 3. pondělí 15:00 Angličtina pro začátečníky - online

Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.

7. 3. úterý 15:00 Angličtina pro pokročilé - online

Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.

8. 3. středa 9:30 Exkurze do Synagogy Turnov

Připojte se k nám na výlet spojený s exkurzí a obědem do nedalekého Turnova. Vyrážíme z Liberce autobusem v 9:30. Prohlídka synagogy nám začíná v 10:15. K dispozici budeme mít průvodce. Prohlídka trvá asi 45 minut. Vstupné do synagogy je pro dospělé osoby 50,- Kč, pro osoby v důchodu a studenty 40,- Kč. Po exkurzi plánujeme oběd na nedalekém náměstí v Turnově. Předpokládaný návrat do Liberce je kolem 14:00. Sraz na akci je na Autobusovém nádraží Liberec v 9:15 u objektu prodejny jízdenek. O přihlášení prosíme do 2. 3. 2023.

Pro zájemce připojujeme odkaz na stručnou historii synagogy:

<https://www.synagoga-turnov.cz/cs/synagoga-a-zidovstvi/synagoga-turnov.html>

8. 3. středa 10:30 Německá konverzace

Výuka jazyka probíhá prezenčně v prostorách TyfloCentra Liberec. Lektorkou je paní Andrea Tkáčová. O přihlášení nových zájemců prosíme do 6. 3. 2023.

- 8. 3. středa 12:30 Tvoříme Flower Box I.**
- Květinová dekorace známá pod označením flower box, patří v současné době k celosvětovým hitům. Typické pro ni je, že řezané květiny jsou vsazeny do pevných, obvykle papírových krabic. V TC si vyrobíte svou vlastní květinovou dekoraci, kterou si pak můžete stylově vyzdobit interiér nebo někoho obdarovat. Příspěvek na materiál je 50,- Kč. Prosíme o přihlášení do 6. 3. 2023.
- 9. 3. čtvrtek 10:00 Hudební dopoledne**
- Pravidelné diskusní dopoledne na hudební notu. Pokud přijdete i s nástrojem a budete si chtít zahrát či zazpívat, žádný problém. Nutné je jen předem se přihlásit. Termín pro přihlášení je čtvrtek 2. 3. 2023.
- 9. 3. čtvrtek 11:00 Trénink paměti - telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do pondělí 6. 3. 2023.
- 9. 3. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC, ale též s možností online přenosu** přes odkaz na Google Meet.
- 13. 3. pondělí 10:00 Klubové setkání s paní Marcelou Svobodovou**
- Přijďte zavzpomínat a setkat se s naší staronovou kolegyní, paní Marcelou Svobodovou, která v minulosti pracovala v TC jako průvodkyně. Od března 2023 bude opět součástí našeho týmu. Prosíme o přihlášení do 9. 3. 2023.
- 13. 3. pondělí 15:00 Angličtina pro začátečníky - online**
- Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.
- 14. 3. úterý 15:00 Angličtina pro pokročilé - online**
- Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.

- 15. 3. středa 10:00 Keramika**
- V dílně TC můžete vyrábět dle vlastního přání a fantazie. Těší se na Vás lektorka paní Radka Valentin. Příspěvek na materiál je 30,- Kč. O přihlášení prosíme do 13. 3. 2023.
- 16. 3. čtvrtek 9:30 Malování na sklo II.**
- Tentokrát vyrábíme skleněnou vázu, kterou si sami vlastnoručně opatříte originálním designem. Příspěvek na materiál je 30,- Kč. O přihlášení prosíme do 13. 3. 2023.
- 16. 3. čtvrtek 11:00 Trénink paměti - telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do pondělí 13. 3. 2023.
- 16. 3. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC, ale též s možností online přenosu** přes odkaz na Google Meet.
- 20. 3. pondělí 10:00 Keramika**
- V dílně TC můžete vyrábět dle vlastního přání a fantazie. Těší se na Vás lektorka paní Radka Valentin. Příspěvek na materiál je 30,- Kč. O přihlášení prosíme do 16. 3. 2023.
- 20. 3. pondělí 10:00 Zážitkové vaření s Jiřím Pikešem**
- V březnu vaříme pověstné Krkonošské kyselo a Houbového kubu. Přijďte mezi nás vařit a ochutnávat. Příspěvek na suroviny je 30,- Kč. Prosíme o přihlášení do 16. 3. 2023.
- 20. 3. pondělí 12:30 Tvoříme Flower Box II.**
- Květinová dekorace známá pod označením flower box, patří v současné době k celosvětovým hitům. Typické pro ni je, že řezané květiny jsou vsazeny do pevných, obvykle papírových krabic. V TC si vyrobíte svou vlastní květinovou dekoraci, kterou si pak můžete stylově vyzdobit interiér nebo někoho obdarovat. Příspěvek na materiál je 50,- Kč. Prosíme o přihlášení do 20. 3. 2023.
- 20. 3. pondělí 15:00 Angličtina pro začátečníky - online**

Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.

- 22. 3. středa 10:00 Bowling**
- Sraz v 9:50 v restauraci Královská zahrada v Centru Babylon. Prosíme o přihlášení do 20. 3. 2023.
- 22. 3. středa 11:30 Bowlingové posezení**
- Po turnaji usedneme do restaurace dle Vašeho výběru a posilíme se něčím dobrým. Prosíme o přihlášení do 20. 3. 2023.
- 23. 3. čtvrtek 10:00 Hudební dopoledne**
- Pravidelné diskusní dopoledne na hudební notu. Pokud přijdete i s nástrojem a budete si chtít zahrát či zazpívat, žádný problém. Nutné je jen předem se přihlásit. Termín pro přihlášení je čtvrtek 16. 3. 2023.
- 23. 3. čtvrtek 11:00 Trénink paměti - telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do pondělí 20. 3. 2023.
- 23. 3. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC, ale též s možností online přenosu** přes odkaz na Google Meet.
- 27. 3. pondělí 9:00 Anglická konverzace**
- Anglická konverzace probíhá v prostorách TyfloCentra Liberec. Lektorkou je paní Michaela Grulyová.
- 27. 3. pondělí 10:00 Čteme OKO na duben - telefonicky**
- Nemáte z nejrůznějších důvodů možnost přečíst si celý program akcí či zajímavosti z OKA? Je tu pro Vás také telefonicky. Zájemci o telefonické čtení OKA, prosím, hlase se do 23. 3. 2023.

- 27. 3. pondělí 11:30 Beseda s paní Vlastou Kobulskou o „Přírodní zahradě“**
- Paní Vlastu Kobulskou již někteří znáte z rozhovoru č. 2 v rámci série Z OKA do OKA. Paní Kobulská miluje přírodu a přírodní zahrady. Její vlastní zahrada získala v roce 2019 certifikaci Přírodní zahrada, který uděluje Ekologický institut Veronica, přičemž takto certifikovaných zahrad je u nás pouze 475. Na besedě se dozvíte, jak takovou zahradu založit, jak se o ni starat nebo jaké typy rostlin jsou pro její založení vhodné. Milovníci květin a zahrad, nenechte si ujít tuto skvělou možnost. O přihlášení prosíme do 20. 3. 2023.
- 27. 3. pondělí 15:00 Angličtina pro začátečníky - online**
- Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.
- 28. 3. úterý 15:00 Angličtina pro pokročilé - online**
- Výuka angličtiny probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Petr Tkáč.
- 29. 3. středa 9:00 Exkurze do G&B bijoux v Jablonci nad Nisou**
- Firma G&B beads, s.r.o. je jedním z největších výrobců skleněných perlí v České republice. **Sídlí v prostorách bývalé jablonecké továrny Silka, dřívější přádelně.** V rámci exkurze navštívíme muzeum, kde budeme moci obdivovat historické i současné mačkácí, brousící a navlékácí stroje, dále pomůcky na výrobu korálků. Součástí expozice jsou dobové vzorkovnice a sbírka skleněných vinutých perlí a bižuterie. **Prohlídka je s průvodcem. Vstupné pro dospělé osoby 100,- Kč, pro seniory od 63 let 80,- Kč. Navštívit budeme moci také galerii Nisa Factory, která je součástí objektu.** Aktuálně jsou zde vystaveny skleněné plastiky z taveného skla výtvarníka, sochaře a malíře Oldřicha Plívy. K dispozici je podniková prodejna korálků. **Sraz na akci je v 8:50 na terminálu Fügnerova na zastávce spoje č. 21.** Exkurze nám začíná v 9:40. Předpokládaný návrat do Liberce je kolem 13:00. O přihlášení prosíme do 22. 3. 2023.

29. 3. středa 14:30 Rodičovský klub - online

Sdílení zkušeností z oblasti rodičovství a péče o děti probíhá online přes stálý odkaz na Google Meet. O přihlášení prosíme do 27. 3. 2023.

30. 3. čtvrtek 10:30 Návštěva Plaveckého bazénu Liberec

Novinka v našem programu! Poprvé vyzkoušíme bazén na dvě hodiny, a to v čase od 10:30 do 12:30. Základní vstupné na 2 hodiny je 120,- Kč/ osoba. Zlevněné vstupné pro ZTP, studenty či seniory 65+ je 90,- Kč/ osoba. Pro držitele průkazu ZTP/P vstup zdarma. Záloha na skříňku 100,- Kč. Sraz na akci na terminálu Fügnerova na zastávce spoje č. 21 v 10:10. Prosíme zájemce o přihlášení do 27. 3. 2023.

30. 3. čtvrtek 11:00 Trénink paměti - telefonicky

V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do pondělí 27. 3. 2023.

30. 3. čtvrtek 14:00 Jóga

Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC, ale též s možností online přenosu** přes odkaz na Google Meet.

Původ zahrady

O vzniku a původu zahrad nemáme jisté informace, ale přece jen můžeme čerpat z různých indicií.

Na počátku si naši prapředci pomáhali tím, že si užitečné plodiny vysazovali blíž ke svým obydlím, a tak vznikaly první cílené výsadby. Společně s vývojem civilizace se vyvíjely i zahrady. **První zmínky o zahradách máme od Egyptanů z doby přibližně 4000 let př. n. l. Vývoj pokračoval dál i u Babyloňanů, Sumerů, Peršanů, Feničanů, Indů** a dalších. Společným znakem těchto zahrad byla jejich pravidelnost a rozdělení celého celku zahrady na menší pravidelné části. Vodní plochy, které tvořily střed zahrad, zpříjemňovaly klima pod rozpáleným nebem. Okolo vysokých zdí, které lemovaly zahradu, se vysazovaly stále zelené dřeviny jako například cedry, cypřiše, vavříny a palmy. Hojně se využívalo také rostlin v nádobách a popínavých rostlin.

V Asii se ve stejnou dobu vyvíjely odlišné typy zahrad. Především v Číně a Japonsku vlivem buddhismu vzniklo mnoho nádherných nepravidelných zahrad, ve kterých bylo hojně využíváno vodních prvků a kamene. Cílem tvůrců bylo co nejuvěrněji napodobit

přírodu a vytvořit celkovou harmonii. Tyto zahrady sloužily především k meditaci a rozjímání.

Na evropském kontinentu, **ve starověkém Řecku, vznikaly okrasné zahrady jako atria uprostřed budov.** Jednalo se opět o pravidelné zahrady, v jejichž středu byla studna nebo fontána, která příjemně ochlazovala a zvlhčovala vzduch. Celé nádvoří bylo vydlážděno a jen v bočních rabatech byly vysazeny rostliny. Střechy byly přitom nakloněny tak, že voda stékala dovnitř dvora a zavlažovala zeleň.

V 15. století se centrem rozmachu zahradní architektury stala Itálie. Pod vlivem renesance vznikaly velkolepé stavby a zahrady u nich nebraly konce, navazovaly přímo na okolní krajinu, využívaly nerovností terénu a vody jako hlavního motivu. **Krása renesanční zahrady spočívá především v její jednoduchosti, přehlednosti v kontrastu světla a stínů a otevřenými pohledy do krajiny.**

V 18. století vystřídalo střídmou renesanci ornamentální baroko. Barokní zahrada byla především reprezentačním prostorem pro konání četných slavností. Snaha o dovršení dokonalosti a exotičnosti pak vedla k tomu, že tyto zahrady byly až přeplněny stavebními prvky a celkově vypadaly nevkusně.

S románským stylem došlo k návratu k původní kráse přirozené krajiny. Tento styl se zrodil v Anglii, proto byl nazván **anglický přírodně krajinářský park.** Rostliny rostly buď volně, nebo v rozvolněných skupinách, časté byly i průhledy do krajiny. Tento park přímo vybízel k projíždkám na koni a k dlouhým procházkám. Z Anglie se tento styl rychle rozšířil do celé Evropy a přetrvává prakticky dodnes.

V 19. a 20. století se stále zvyšoval počet obyvatel ve městech a bylo zapotřebí zřídit více „zelených“ ploch. První veřejné parky začaly vznikat na místech již nefunkčních hradeb a opevnění, na březích toků, v okrajových částech a v centrech místo staré zástavby. Oblíbené byly trvalkové záhony, které hýřily barvami a tvary; vznikalo mnoho sbírek a muzeí. Toto období ukončila 1. světová válka. **Po válce se kladl důraz na funkčnost, jednoduchost, používaly se především domácí dřeviny.** Současná zahradní architektura navazuje na tradice našich předků a dále se rozvíjí.

Co je přírodní zahrada

Ještě než nám přijde **27. 3. 2023** povídat o **přírodní zahradě paní Vlasta Kobulská,** shrňme si o principu přírodních zahrad pár základních informací.

Přírodní zahrada je zahradou pro člověka i přírodu. Taková zahrada s rozmanitými původními rostlinami a biotopy, jako je např. květnatý trávník, listnaté křoví, hromady listí, dříví a kompostu nebo zahradní jezírko, poskytuje mnoha užitečným živočichům možnost úkrytu a rozmnožování.

Bez rašeliny, bez umělých hnojiv a bez pesticidů. Tato tři hlavní kritéria musí splňovat každá přírodní zahrada. Z 15 dalších kritérií, která se vztahují na založení zahrady a péči o ni, musí být splněno 10. Například: druhová rozmanitost v přírodním

trávníku, ovocná zahrada, využití dešťové vody, kompostování, živý plot z planých druhů keřů a další. Jsou-li tato kritéria splněna, majitelům zahrady je udělena **zahradní plaketa „Přírodní zahrada“**. Ta není jen ozdobou, ale také poděkováním majitelům zahrady, kteří spolupracují s přírodou.

Soutěž č. 1: Jak dobře znáte Botanickou zahradu Liberec

V tomto čísle Vás čekají hned dva soutěžní kvízy. První se týká Botanické zahrady Liberec. Správné odpovědi od Vás budeme očekávat do 15. 3. 2023.

1. Kdo je původním projektantem skleníkového areálu ve tvaru krystalové drúzy?

- a) Karel Hubáček
- b) Miloslav Studnička
- c) Pavel Vaněček

2. V letním pavilonu leknínovitých rostlin najdeme i jedny z největších leknínovitých rostlin světa. Které to jsou?

- a) Viktorie královská, viktorie Cruzova a euryála vzdorná
- b) Banksia menziesii, Grevillea dielsiana
- c) Paphiopedilum henryanum, Masdevallia veitchiana, Rhynchosstele cordata

3. Kolik najdeme v Botanické zahradě Liberec celkem skleníků?

- a) 9
- b) 11
- c) 12

4. Botanická zahrada v Liberci patří mezi nejstarší v České republice. Víte, v jakém roce byla otevřena?

- a) 1870
- b) 1895
- c) 1905

5. Které exotické zvíře lze mimo jiné obdivovat v Botanické zahradě Liberec?

- a) aligátora
- b) kajmana
- c) krokodýla

Soutěž č. 2: Tři věci o paní Lindě Albrechtové

S aktuálním OKEM dostáváte v pořadí šestý článek zpracovaný paní Lucií Fialkovou. Jak pozorně jste jej přečetli, si můžete ověřit ve druhém soutěžním kvízu. Pro zaslání odpovědí platí termín 15. 3. 2023.

1. Jaké profesi se paní Albrechtová mimo jiné věnuje?

- a) Je bloggerkou.
- b) Je novinářkou.
- c) Je návrhářkou.

2. Paní Linda Albrechtová ve volném čase velmi ráda:

- a) Vyrábí kožené náramky.
- b) Cvičí s činkami.
- c) Tvoří slaměné ozdoby.

3. Respondentka šestého článku je matkou:

- a) dvojčat
- b) syna
- c) dcery

Tentokrát v obou soutěžích soutěžíme o zajímavé zvukové knihy! Hodně štěstí.

Výsledky soutěže z minulého čísla

A zde již přinášíme odtajněné správné odpovědi na pohádkový kvíz z minulého vydání zpravodaje.

Otázka č. 1: V jakém roce byla natočena pohádka *Byl jednou jeden král*?

a) 1954

- b) 1956
- c) 1966

Otázka č. 2: Kolik let bylo v době natáčení Mileně Dvorské, která hrála Marušku?

- a) 21 let
- b) 16 let

c) 15 let

Otázka č. 3: Který herec ve filmu představuje postavu rybáře?

- a) Jan Werich
- b) Vlasta Burian

c) Vladimír Ráž

Otázka č. 4: Režisér pohádky Bořivoj Zeman natočil také další známé klasické pohádkové filmy. Jen pod jedním písmenem jsou všechny uvedené pohádky z jeho autorské dílny.

- a) Jak utopit doktora Mráčka, Pyšná princezna, Honza málem králem

b) Pyšná princezna, Šíleně smutná princezna, Honza málem králem

- c) Pyšná princezna, Tři oříšky pro popelku, Jak se budí princezny

Otázka č. 5: Věděli byste, s jakým zraněním se během natáčení potýkal herec Vladimír Ráž?

a) zlomená ruka

- b) zlomená noha
- c) otřes mozku

Otázka č. 6: Jaký citát v pohádce zazní od postavy „Atakdale“?

- a) „Říkal si král Já první, že Já je poslední, to nevěděl.“
- b) „A propó, kuchaři, je v té studánce mrtvá voda, nebo živá voda?“

c) „Já jsem tajtrlík?“

Gratulujeme paní **Haně Lopatkové**, která jako jediná uvedla všechny správné odpovědi. Těšit se může na cenu v podobě speciálních koupelových solí.

Recept č. 1: Zadělávané dršťky na italský způsob

Na únorovém Zážitkovém vaření jsme si opět přišli na své a především – ochutnali jsme něco netradičního. Oba následující recepty můžete po našem vzoru vyzkoušet. Ať se Vám dílo podaří a pochutnáte si.

Suroviny:

- 50 gramů másla
- 1 lžíce olivového oleje
- 3 velké mrkve
- 1 červená cibule
- 7 stonků řapíkatého celeru
- 0,5 kg hovězích dršťek – předvařených chlazených
- 5 gramů sušeného tymiánu
- 5 gramů sušené majoránky
- 5 gramů sušeného rozmarýnu
(Tuto trojici koření můžete nahradit kořenící směsí na barbecue.)
- Konzerva 240 gramů – loupaná rajčata kousky
- 1 kostka zeleninového bujónu
- 100 gramů strouhaného parmazánu
- 0,5 litru vody
- Špetka pepře
- Sůl dle potřeby

Postup:

Nejprve si připravíme zeleninu. Mrkve oškrábeme a pokrájíme na menší kousky. Stonky řapíkatého celeru zbavíme dolní kořenové a horní střapaté části. Výsledné pěkné stonky zbavíme svrchních tužších vlasů – nejlépe tak, že je seškrábneme nožem. Cibuli si nakrájíme nadrobno. Dále si nachystáme dršťky, které pokrájíme nožem na kousky velké cca 2 cm. Ve větším hrnci se silným dnem rozpustíme máslo s olejem a necháme zpěnit cibuli. K té potom přidáme zeleninu a za občasného míchání asi 15 minut povaříme. Poté přisypeme nakrájené dršťky, přidáme konzervu rajčat, 1 kostku bujónu, bylinky, špetku pepře a vodu. Přikryté pokličkou vaříme asi 1 hodinu. Občas promícháme. Na závěr přidáme strouhaný parmazán. Solíme dle chuti až na závěr. My jsme solit nepotřebovali. Hotový pokrm lze podávat také s přílohou v podobě čerstvého pečiva.

Recept č. 2: Škvarkový koláč s povidly

Suroviny na těsto:

- 300 gramů polohrubé mouky
- 100 gramů cukru moučka
- 200 gramů pomletých škvarků
- 3 celá vejce

- 1 kypřící prášek do pečiva
- 2 vanilkové cukry
- 1 lžička skořice
- mléko dle potřeby

Na potření těsta:

- Velká zavařenina (400 gramů) švestkových povidel či švestkové marmelády)

Postup:

Mouku, cukr, škvarky, vejce, kypřící prášek, vanilku a skořici zpracujeme v míse či na válu v těsto, které bude hutné, podobně jako těsto linecké. Pokud se nebude chtít spojovat, přidáme dle potřeby 1 – 3 lžíce mléka. Těsto poté vyválíme, nebo pomocí dlaní a prstů roztlačíme na velký pekáč s vyššími okraji. Potřeme povidly či marmeládou a dáme péci při 180 stupních asi na 40 minut. Okraje upečeného koláče by měly být zlatavé a na omak křupavé.

Tip: Výsledné těsto lze také rozdělit v poměru 2 : 1. Do dna koláče pak využít větší část a ze zbývající třetiny tvořit proužky, kterými pokryjeme švestkovou náplň. Z proužků vytvoříme tradiční mřížku jako na klasickém mřížkovém koláči.

Oslavenci v březnu

Během března oslaví svůj významný den paní **Renata Audyová**, pan **Pavel Mrázek**, paní **Lucie Flügelová** a pan **Jiří Koliáš**. Přijměte srdečné blahopřání od celého týmu TyfloCentra Liberec.

Ohlédnutí: Co přinesl leden a únor

Beseda s panem Radkem Seifertem

Ve středu 25. 1. 2023 jsme v TyfloCentru přivítali vzácného hosta, pana Radka Seiferta. Na besedě jsme měli možnost si prohlédnout haptické mapy, např. Staroměstského náměstí a dalších lokalit nejen v Praze. Speciálně pro nás pak host vytvořil haptickou mapu pobočky TyfloCentra v Liberci. Velký zájem byl o mapu Kolosea v Římě, které jsme si mohli prohlédnout i ve 3D podobě.

Pan Seifert se aktivně věnuje vytváření hmatových letáků. Tzv. hmatáky nám přinesl na ukázkou. Největší úspěch měly české mince, plánek pražského metra a Německa.

Mimo jiné s námi pan Seifert sdílel i své zkušenosti z doby, kdy v neziskové organizaci Okamžik působil jako poradce pro klienty nacházející se v nepříznivé životní situaci a také kdy pracoval na lince pražského krizového centra RIAPS.

Zájemce upozorňujeme také na podcast o technologiích pro zrakově postižené (Téčko plus), který moderuje právě pan Radek Seifert. Odkaz: <http://www.tyflokabinet.cz/teckoplus>.

Velice tímto ještě jednou děkujeme panu Seifertovi za inspirativní návštěvu!

Workshop tvoření z kůže s Lukášem Feiferem

Ve středu **15. 2. 2023** jsme na pobočce v Liberci v prostorách keramické dílny netradičně tvořili z kůže. Byla to první akce svého druhu, kdy lektor elektronických pomůcek, Lukáš Feifer, zasvětil účastníky akce do svého velkého koníčku, kterým je právě vyrábění z kůže. Účastníci si mohli **vlastnoručně zhotovit originální kožený náramek**. Lektor nejprve všem naměřil zápěstí a speciální rezačkou odřízl potřebný pruh kůže. Ta se poté nastříkala barvou – účastnice si zvolily tmavě hnědou. Následně byly dvě varianty dalšího postupu zdobení náramku: Delší a časově náročnější variantou bylo obšívání náramku, kdy bylo zapotřebí naznačit si po obvodu, kde vzniknou dírky, a ty poté prorážet, aby bylo možné náramek prošít. Finále této varianty spočívalo v možnosti vtlačit si do kůže vybraný motiv – v našem případě byla zvolena hlava býka. Druhou možností, jak náramek zdobit, bylo prorážení kůže a následné roztloukání nýtků. Všechny náramky byly zakončeny speciálním úvazem. V čilé práci jsme vydrželi téměř 4 hodiny, ale dopřáli jsme si pohodovou přestávku na oběd i moučník. Děkujeme za vskutku parádní zážitek 😊.

Zaostřeno: Poezie pana Miroslava Michálka

Současné číslo OKA je zaměřeno na „zahradu“. Z poezie pana Michálka proto tentokrát vybíráme básně, které mají vazbu k rostlinné říši. Velmi děkujeme autorovi za možnost zveřejnění a věříme, že se při čtení pobavíte a odreagujete.

Fanda a panda

Moje srdce tajně randí
s krasavicí mladou pandí

Poslal bych jí někdy pusu
na výhoncích od bambusu

Předkládám vám tento námět

kde mám totiž bambus shánět?

Zatím jenom mrkám tiše
na medvídka co mám z plyše.

Moc květin

Stačil jeden tulipán
teď se pěkně tulí pán.

Ježibabka

Líbí se mi baobab
kolik na něm roste bab?
Sečtu je jen stěží
jedna z nich je Ježí!

© Miroslav Michálek, Praha 2023

Koutkem OKA: Dotované telefony BlindShell a iPhone

Rádi bychom upozornili na novinku platnou od 1. 1. 2023. Operátor O2 má nově v nabídce dotovaných speciálních telefonů také zařízení určená nevidomým uživatelům. Konkrétně se jedná o **BlindShell Classic 2 a iPhone SE 2022 64 GB**. Nabídka je určena zrakově postiženým držitelům průkazu ZTP/P, osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo IV.

Dotovaná prodejní cena těchto telefonů je 2 789 Kč. Od dubna bude možné přístroje pořídit též za měsíční pronájem 116,20 Kč. Podmínkou poskytnutí mobilu za dotovanou cenu je, aby zákazník u O2 využíval nějaký mobilní tarif. Je tedy třeba **zvážit, zda se požadovaná délka závazku plynoucí z tarifu a jeho celková výše případnému novému uživateli vyplatí.**

Pořízení přístroje lze vyřídit ve všech prodejnách O2. V prodejně je třeba prokázat se občanským průkazem a průkazem ZTP/P. Dotované zařízení je možné pořídit si maximálně jednou za tři roky. **Upozorňujeme však, že přístroje nejsou ze strany prodejce nijak nastaveny či nainstalovány.** V případě zájmu o provedení nastavení a zaškolení v práci s telefonem se tak neváhejte obrátit na lektorský tým TC Liberec.

Padlo nám do OKA: Cestovatelský festival

Nepřehlédněte pozvánku na cestovatelský festival, kterého se aktivně zúčastní náš klient, pan Jiří Pikeš. Cestovatelský mini festival se uskuteční v sobotu 25. března

v Praze Kobylisích v Nízkoprahovém klubu Vrtule. Sledujte program střediska: <https://strediskokobylisy.cz/akce/>.

Nakoukněte: Pozvánka na Krajský přebor v bowlingu 2023

Zveme Vás na společné klání odboček SONSu a poboček TyfloCenter libereckého kraje v bowlingu, který se uskuteční **dne 6. dubna 2023 od 10:30 hod.** Krajský přebor tentokrát pořádají semilské organizace SONS a TyfloCentrum.

Místo konání: Sedmihorky restaurace Bowling

Restaurace bude účastníkům zpřístupněna od 10:00. Hrát budou osmičlenná družstva.

Program:

- rozdělení drah
- odehrání dvou kol po sobě
- odhlášení drah
- zaplacení drah - jedna dráha 290 Kč/hod.
- společný oběd
- vyhlášení výsledků a předání cen

Předpokládaný konec turnaje je v 13:30. Těšíme se na skvělou sportovní akci. Pojeďte si ji s námi užít, ať už jste aktivními hráči, nebo fanoušky.

Rozkvetlý březen přejeme!

Další použité zdroje:

<https://www.jezirko.eu/poradna/historie-zahrad>

<http://prirodnizahrada.eu/co-je-to-prirodni-zahrada-2/>

<http://prirodnizahrada.eu/prvky-prirodni-zahrady/>

<https://primanapady.cz/clanek-78558-vyrobte-si-kvetinovou-dekoraci-podle-naseho-navodu>

[Emailová konference Brailnet](#)